RAHANDUSMINISTEERIUM

Riigikogu rahanduskomisjon 15.11.2026 nr 1.1-10.1/3945-2

Ettepanekud investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (SE 1043) muutmiseks

Austatud komisjoni esimees,

Käesoleva kirja lisas on esitatud Rahandusministeeriumi ettepanekud investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (SE 1043) muutmiseks.

Ettepanekud põhinevad eelkõige käesoleval eelnõul põhineva määruseelnõu väljatöötamise käigus tekkinud tähelepanekul ning Finantsinspektsioonilt laekunud ettepanekutel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Jürgen Ligi
rahandusminister

Lisa: Muudatusettepanekute loetelu investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (SE 1043) juurde

Kertu Fedotov 5885 1393
Kertu.Fedotov@fin.ee

LISA

Muudatusettepanekute loetelu investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (SE 1043) juurde

1. Muuta § 1 punktiga 52 sätestatud § 94 lõige 10 ja sõnastada järgmiselt:

„(10) Pensionifondide põhiteabega seotud võrdlustabelite kujundust ning kasutamise ja kättesaadavaks tegemise tingimusi pensionifondi pakkumisel ja pensionifondi kohta teabe avaldamisel võib täpsustada valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;“.

Selgitus: *Pensionifondide põhiteabe uut lahendust reguleeriva IFS § 94 lõikes 10 on sätestatud volitusnorm, mis annab võimaluse täpsustada vajadusel põhiteabega seotud võrdlustabelite kujundust ja taasesitamise tingimusi rahandusministri määrusega. Esialgu sellise määruse kehtestamist kavandatud ei ole. Muudatusega täpsustatakse volitusnormi sõnastust, et see hõlmaks võrdlustabelite taasesitamise kõrval ka nende tabelite kasutamist ja kättesaadavaks tegemist laiemalt. Kui praktikas peaks osutuma vajalikuks täpsustada, kuidas tuleks pensionifondide pakkumisel ja pensionifondide kohta teabe avaldamisel põhiteabega seotud võrdlustabeleid kasutada ja need pensionikogujatele või potentsiaalsetele pensionikogujatele kättesaadavaks teha, siis saab seda lõikes 10 antud volitusnormi alusel tulevikus teha. Volitusnormi laiendamise ettepaneku on Rahandusministeerium saanud pensionifondi valitsejalt pensionifondi põhiteabe määramise täpsemate tingimuste ja korra määruse ettevalmistamise käigus peetud konsultatsioonidel.*

2. Asendada § 1 punktiga 65 sätestatud § 120^2 lõikes 5 tekstiosa „2017/1131“ tekstiosaga „2015/760“.

Selgitus: *IFS § 120^2 lõikes 5 parandatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust puudutav viiteviga. Paragrahv reguleerib nõudeid alternatiivfondi (so IFS fondi vara investeerimise ja sellega tehtavate tehingute peatükis muu avalik fond) laenutehingutele. Lõikes 5 on täpsustatud, et kui alternatiivfondi näol, mille arvel laenu antakse, on tegemist Euroopa riskikapitalifondi, Euroopa sotsiaalettevõtlusfondi või Euroopa pikaajalise investeerimisfondiga, kohalduvad lõikes 1 sätestatud 20 protsendi piirmäära rakendamisel IFS § 9 lõikes 3, 4 või 8 viidatud vastavas EL õigusaktis sätestatud fondi vara investeerimist puudutavad piirmäärad, piirangud ja muud tingimused ka. Ehk laenu andmine ja sellega seotud nõuded ei vabasta muude, vastava fondi suhtes kehtivate nõuete täitmisest. Lõikesse 5 on Euroopa pikaajaliste investeerimisfondide puhul saanud ekslikult viide valele Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele – määrus 2017/1131 reguleerib rahaturufonde. Euroopa pikaajaliste investeerimisfondide puhul oleks õige viidata määrusele 2015/760.*

3. Teha eelnõu §-s 2 järgmised muudatused ja täpsustada sellega seonduvalt eelnõu §-s 8 sätestatud jõustumise sätet:

3.1. Täiendada § 2 enne punkti 1 punktidega, muutes vastavalt järgmiste punktide numbreid, järgmises sõnastuses:

„**1)** paragrahvi 32^1 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Töötaja peab käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud piirangutest kinni pidama vähemalt kolm kuud pärast Inspektsiooniga töösuhte lõppemist (edaspidi *ooteaeg*).

Inspektsioon võib pikendada töötaja ooteaega kuni kuue kuuni, võttes pikendamise korral arvesse:
1) töötaja seniseid ametikohti ja tööülesandeid Inspektsioonis;
2) muid asjaolusid.“;

2) paragrahvi 32^1 lõikest 4 jäetakse välja tekstiosa „ning töötajal puudus ligipääs selliste menetlustega seotud dokumentidele ja andmebaasidele“;

3) paragrahvi 32^1 täiendatakse lõikega 4^1 järgmises sõnastuses:
„(4^1) Kui töötaja suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 30 lõikes 5 sätestatud katseaega ning töötaja töösuhe lõpeb katseaja jooksul, kohaldatakse tema suhtes käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatut ainult seoses nende käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 isikutega, kelle suhtes viis töötaja läbi järelevalvemenetlusi või kui ta võttis sellistest menetlustest osa.“;“;

3.2. Muuta § 8 lõige 1 ja sõnastada järgmiselt:
„(1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 28, 31, 33, 34, 36, 37, 42, 45, 51, 90, 139, 143, 146 ja 147 ning § 2 punkt 6 jõustuvad 2027. aasta 16. aprillil.“.

Selgitused: *FIS § 32^1 lõige 3 põhineb direktiivi (EL) 2024/1619 artikli 4a lõike 4 esimese alalõike kolmandal lausel, mille kohaselt peab finantsjärelevalves osalenud töötajate tööle siirdumist finantsjärelevalve subjektide juurde piirama kuueks kuuks. Senine lõike 3 sõnastus näeb ette, et töötajate suhtes rakendatakse automaatselt vaikimisi kuue kuu pikkust ooteaga, kuid seda võib vajadusel lühendada. Direktiivi artikli 4a lõikega 5 on jäetud liikmesriikidele õigus lubada pädevatel asutustel rakendada lühemat kui kuuekuulist, kuid minimaalselt kolmekuulist ooteaga. Finantsinspektsioon on avaldanud soovi lühendada lõikes 3 sätestatud ooteaja pikkust selliselt, et vaikimisi kohaldatakse töötajate suhtes kuni kolmekuulist ooteaega, kuid võttes arvesse töötaja seniseid ametikohti Finantsinspektsioonis, tema tööülesandeid ja muid asjaolusid, võib seda pikendada maksimaalselt kuue kuuni. Seega pööratakse lõike 3 sõnastuses ooteaja pikkused ümber. Finantsinspektsioon on selgitanud, et kuue kuu pikkuse ooteaja rakendamine töötajate suhtes on koormav nii nende, töötajate kui ka lõpuks turu suhtes ning lisaks finantskoormusele tekitab see suurt halduskoormust, et kontrollida, ega endised töötajad ei riku ooteaja tingimusi. Töötajate suhtes on murekoht uue töökoha leidmine, sest uus tööandja ei pruugi tahta oodata kuus kuud, kuni töötaja saab asuda töökohustusi täitma. See aga tekitab nii töölt lahkuvate kui ka Finantsinspektsiooni tööle soovivatele isikutele ebastabiilsust ning võib pärssida normaalset töökohtade vahelist liikuvust ja uute töötajate värbamist.*

FIS § 32^1 lõike 4 kohaselt ei või ooteaega rakendada selliste töötajate suhtes, kelle tööülesanded Finantsinspektsioonis töötamise ajal ei hõlmanud finantsjärelevalvemenetluste läbiviimist või sellistest menetlustest osavõtmist, ning kellel puudus ligipääs selliste menetlustega seotud dokumentidele ja andmebaasidele. Seega peab konkurentsipiirangu rakendamise välistamiseks olema samaaegselt täidetud kaks tingimust: kokkupuude järelevalvemenetlustega ja ligipääs dokumentidele ja andmebaasidele. Sellise sõnastuse järgi peab Finantsinspektsioon praktikas kohaldama piirangut enamus Finantsinspektsiooni töötajatele, sealhulgas tugipersonalile, mis ei pruugi olla kooskõlas direktiivi (EL) 2024/1619 artikliga 4a, millel FIS § 32^1 põhineb. Finantsinspektsioon on tuvastanud, et nimetatud tekstiosa laiendab põhjendamatult palju isikute ringi, kellega inspektsioon peab sõlmima konkurentsipiirangud. Finantsinspektsioonis töötavad lisaks järelevalvemenetluste läbiviijatele töötajad, kes toetavad selliste menetluste läbiviimist, näiteks assistendid (referendid), kes haldavad asutuse üldmeili, saadavad välja haldusakte ning pääsevad oma tööülesannete täimiseks ligi andmebaasidele ja dokumentidele, mis sisaldavad järelevalvelist teavet. Sellistele töötajatele on võimatu kehtestada ligipääsupiirangud, sest vastasel juhul ei ole neil võimalik

täita oma tööülesandeid. Konkurentsipiirangu kohaldamine sellisele tugipersonalile, kes tegelikkuses ei vii läbi järelevalvemenetlusi, ei ole kooskõlas FIS § 32[1] aluseks oleva direktiiviga, samuti piirab liigselt töötajate õigusi, sest konkurentsipiirang tuleb seaduse järgi kehtestada minimaalseks kolmeks kuuks. Eeltoodust tulenevalt soovime muuta lõiget 4 ning kitsendada nende isikute ringi, kelle suhtes on konkurentsipiirangu rakendamine kohustuslik (ehk vaid finantsjärelevalve menetluste läbiviijatele ja menetlustest osavõtjatele).

Finantsinspektsioon tuvastas, et FIS § 32[1] kehtiva sõnastuse kohaselt tuleb ooteaja piirangut kohaldada kõikidele töötajatele, sealhulgas sellistele, kelle töösuhe Finantsinspektsiooniga lõppes katseaja jooksul. Praktikas võib see tuua Finantsinspektsioonile põhjendamatu finants- ja halduskoormuse, sest seaduse järgi peaks Finantsinspektsioon kohaldama ooteaega ka sellistele töötajatele, kelle töösuhe lõppeb pärast ühte päeva, nädalat või kuud, sest on täidetud ooteaja kohaldamise eeldus (järelevalvemenetluste läbiviimine ja ligipääs menetlustega seotud dokumentidele ja andmebaasidele). Samas piirab direktiivi artikli 4a lõike 3 punkti b alapunkt i töötajatel minna tööle vaid selliste järelevalvesubjektide juurde, kelle suhtes viis töötaja läbi menetlusi. Kuigi Finantsinspektsioon peab üldjuhul vajalikuks ooteaja kohaldamist mitte-järelevalvesubjekti põhiselt, võiks subjektipõhist piiramist rakendada nende töötajate suhtes, kelle töösuhe lõppes enne katseaja lõppu, sest sõltuvalt töösuhte pikkusest võis tema ligipääs järelevalvealasele teabele olla väga piiratud ja ühekülgne. Uue lõike 4[1] lisamine annab Finantsinspektsioonile paindlikkust, aitab vältida ooteaja nõude kuritarvitamist (näiteks isik sõlmib töölepingu vaid selleks, et tal tekiks nõuda hüvitist ooteaja rakendamise eest) ja lihtsustab töötajate edasiliikumist teise tööandja juurde.

Eelnõu § 8 lõikes 1 on FIS esialgses numeratsioonis punktile 3 nähtud ette hilisem jõustumise aeg – 16. aprill 2027. Seoses Eelnõu § 2 numeratsiooni muutumisele parandatakse eelnõu § 8 lõikes 1 ka viide FISi punktile – 16. aprillil 2027. a jõustub eelnõu § 2 punkt 6.